

	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		ОК 1 Українська мова та культура мовлення			
		Обов'язковий компонент (цикл загальної підготовки)			
Галузь знань	03 Гуманітарні науки				
Спеціальність	Спеціальність: 035 Філологія; Спеціалізація: 035.10 Прикладна лінгвістика				
Освітньо-професійна програма	Філологія (Прикладна лінгвістика (англійська мова) і Германські мови та літератури (переклад англійська мова включно))				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	Денна				
Курс	I				
Семестр	I				
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90	
				Денна	
				Заочна	
		Лекційні		6	
		Практичні/семінарські		30	
		Лабораторні		-	
	Самостійна робота		54		
Семестровий контроль	Екзамен				
Викладач	<p><i>Кричун Людмила Петрівна</i>, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики</p> <p><i>Кирилюк Ольга Леонідівна</i>, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та журналістики</p>				
Контактна інформація	l.p.krichun@cuspu.edu.ua o.l.kyryliuk@cuspu.edu.ua				
Кафедра	Української філології та журналістики				
Факультет	Української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Предметом вивчення цього освітнього компонента є українська мова в її застосуванні в різних видах усної та писемної мовленнєвої діяльності. У цьому курсі ви ознайомитеся з різними видами мовних помилок, навчитеся розрізняти та створювати тексти різних стилів та жанрів, а також доречно використовувати той чи той мовний засіб у власному професійному мовленні. Цей курс належить до блоку загальних дисциплін і є одним із тих, що формує базові комунікативні компетентності перекладача та фахівця з прикладної лінгвістики.</p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	<p>Мета курсу: опанувати компетентності застосування знань, здобутих у шкільному курсі української мови, у різних ситуаціях власного професійного мовлення; навчитися відповідно реперезентувати результати власної діяльності, послуговуючись багатством та розмаїттям державної мови.</p> <p>При вивченні цієї дисципліни ставляться й розв'язуються такі завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчити користуватися літературною формою державної 				

	<p>(української) мови в різних видах усної і письмової мовленнєвої діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - допомогти усвідомити необхідність виокремлювати й виправляти помилки, яких припускаються мовці в різних стилях мовлення, визнаючи при цьому власну відповідальність за інтерпретацію тексту; - сприяти опануванню прийомів вироблення толерантності до мовної комунікації носіїв різних соціальних груп та професійних осередків.
<p>Компетентності</p>	<p>Інтегральна – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні: ЗК.3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Фахові ФК.6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК.12 Здатність до організації ділової комунікації</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p>ПРН.1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРН.10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПРН.12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Модуль 1. Українська мова – державна мова України Тема 1. Державна мова – мова спілкування сучасного українця. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Поняття про державну мову. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.</p> <p>Модуль 2. Культура мовлення як спосіб вираження комунікативної компетентності особи Тема 1. Культура мови і мовлення. Мовнокомунікативна компетенція. Ознаки культури мовлення: правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота. Мовні норми. Види мовних норм.</p> <p>Тема 2. Лексичні норми та лексичні помилки. Тавтологія. Плеоназми. Кальки й суржик. Поняття про лексичну сполучуваність слів. Особливості вживання синонімів та антонімів в українській мові, їхнє призначення у створенні текстів. Застереження у використанні омонімів і паронімів.</p> <p>Тема 3. Орфоепічні норми та орфоепічні помилки. Поняття орфоепічної норми. Вимова голосних звуків. Вимова дзвінких і глухих приголосних та комбінацій таких звуків. Вимова шиплячих звуків. Вимова шиплячих перед свистячими і навпаки. Вимова звука Ц. Закони милозвучності української мови. Спрощення в групах приголосних. Наголос в українській мові. Закономірності наголошування слів.</p> <p>Тема 4. Морфологічні норми та морфологічні помилки. Форми слів Поняття про змінюваність слова. Змінювані та незмінювані слова. Іменник: особливості вживання форм роду; Р.в. іменників ч.р. II відміни; закінчення іменників в О.в.; Кл. в. іменника. Прикметник: творення і вживання форм ступенів порівняння. Типові помилки у вживанні прикметників. Числівник: особливості відмінювання</p>

числівників-назв десятків та сотень; зв'язок числівників з іменниками; позначення форм часу. Типові помилки у вживанні числівників. Займенник: відмінювання; розрізнення омонімічних форм особових та присвійних займенників. Уживання форм іменних частин мови в текстах різних стилів. Особові закінчення дієслів I і II дієвідмін. Особливості вживання активних дієприкметників теперішнього часу. Шляхи уникнення помилок, пов'язаних з цими формами дієприкметників. Особливості вживання дієприкметникових зворотів. Типові помилки. Дієприслівникові звороти. Типові помилки у реченнях з дієприслівниковими зворотами. Особливості вживання прийменників. Прийменник ПО в українській мові.

Тема 5. Синтаксичні норми та синтаксичні (граматичні) помилки. Поняття про словосполучення. Типи підрядних зв'язків у словосполученнях: узгодження, керування, прилягання. Типові порушення мовних норм у словосполученнях. Порядок слів у простому реченні. Мета і сфери застосування непрямого порядку слів у реченнях. Зв'язок між підметом і присудком. Особливості поєднання складених підметів з присудками. Просте ускладнене речення: речення з однорідними членами. Особливості поєднання й типові помилки: речення з відокремленими означеннями та обставинами. Типові помилки у вживанні відокремлених членів речення. Поняття про типи складних речень. Семантико-синтаксичні особливості побудови складних речень різних типів. Синтаксичні норми організації складнопідрядних речень (означальні, з'ясувальні, обставинні). Особливості організації текстів. Засоби граматичного зв'язку речень у текстах.

Модуль 3. Стилїстика української мови

Тема 1. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Функціональні стилї української мови. Основні ознаки. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилїв.

Тема 2 Науковий стиль. Сфера поширення, функціональне призначення, екстралінгвальні ознаки; історія становлення. Підстилї та жанри наукового стилю. Мовленнєва системність наукового стилю і засоби її творення. Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату. Анотування наукових текстів. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті. Основні вимоги до виконання та оформлення курсової, кваліфікаційної робіт. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.

Тема 3. Офіційно-діловий стиль. Сфера поширення, функціональне призначення, екстралінгвальні ознаки; історія становлення. Підстилї та жанри офіційно-ділового стилю. Мовленнєва системність офіційно-ділового стилю і засоби її творення.

Тема 4. Публіцистичний стиль. Сфера поширення, функціональне призначення, екстралінгвальні ознаки; історія становлення. Підстилї та жанри публіцистичного стилю. Мовленнєва системність публіцистичного стилю і засоби її творення.

Тема 5. Художній стиль. Сфера поширення, функціональне призначення, екстралінгвальні ознаки; історія становлення. Підстилї та жанри художнього стилю. Мовленнєва системність художнього стилю і засоби її творення.

Тема 6. Конфесійний стиль. Сфера поширення, функціональне призначення, екстралінгвальні ознаки; історія становлення. Підстилї та жанри конфесійного стилю. Мовленнєва системність конфесійного стилю і засоби її творення.

Тема 7. Розмовний стиль. Сфера поширення, функціональне призначення, екстралінгвальні ознаки; історія становлення. Підстилї та жанри розмовного стилю. Мовленнєва системність розмовного стилю і

засоби її творення.

Критерії оцінювання роботи студентів

Денна форма

Поточний контроль на практичних заняттях (через усні відповіді) або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання). Максимальний бал – 2.

2 б. – за умови, що студент у повному обсязі володіє теоретичним матеріалом певної теми, демонструє його логічний виклад та здатен застосувати набуті знання під час виконання практичних завдань, вдало оперує термінологією, здатний до аналізу та узагальнення матеріалу; дотримується норм літературної мови.

1,5 б. – студент засвоїв теоретичний матеріал, однак не завжди може вдало застосувати знання на практиці, припускається помилок. Але за умови звернення уваги здатен виправити помилки та проаналізувати їх.

1 б. – студент володіє основними положеннями теми, але відтворює матеріал на рівні переказування, помітні проблеми під час аналізу та узагальнення матеріалу. Плується в термінології.

0,5 б. – студент невпевнено переказує матеріал, не здатен навести приклади, не демонструє навичок аналізу та узагальнення матеріалу.

Під час практичного заняття № 5 студенти виголошують доповідь у науковому стилі, за яку передбачено **5 балів**.

5 балів – студент володіє обраною темою на достатньому рівні; дотримується усіх норм наукового стилю; здатен самостійно відтворювати попередньо опрацьований та узагальнений матеріал, демонструвати отримані знання на вдало дібраних прикладах, вдало відповідає на поставлені питання після виголошення теми.

4 бали – студент володіє обраною темою на достатньому рівні; однак припускається мовленнєвих помилок, не дотримується усіх норм наукового стилю; здатен самостійно відтворювати попередньо опрацьований та узагальнений матеріал, спорадично припускається помилок під час наведення прикладів, вдало відповідає на поставлені питання після виголошення теми

3 бали - студент володіє обраною темою на поверховому рівні; припускається мовленнєвих помилок, порушує норми наукового стилю; часто вдається до публічного «читання» попередньо підготовленого тексту, замість усного виголошення; наводить мало прикладів, які не можуть в повному обсязі продемонструвати обговорювані явища, не завжди вдало відповідає на питання.

2 бали - студент не володіє обраною темою; припускається мовленнєвих помилок, порушує норми наукового стилю; не здатен самостійно виголосити матеріал, постійно вдається до публічного читання попередньо підготовленого тексту, а підготовлений текст нагадує вибрані цитати із різних джерел, вирізняється низьким рівнем узагальнення і систематизації; студент не наводить або наводить мало прикладів, не здатен відповідати на поставлені питання.

1 бал – відповідь студента нагадує «виразне читання» підготовленого тексту, у тексті відсутні будь-які ознаки узагальнення й систематизації.

Під час практичного заняття №7 студенти демонструють презентацію, за яку передбачено 6 балів.

Бали формуються за такими показниками:

3 б. – оформлення: 1,5 – дотримання усіх вимог до формату слайдів, 1,5 – дотримання вимог до тексту на слайдах (вимоги подані в посібнику).

3 б. – виголошення: 1 – дотримання вимог виголошення та норм літературної мови, 1 – використання засобів зацікавлення аудиторії, 1 – вдалі відповіді на поставлені питання.

Поточний контроль за виконанням письмових робіт (виконання вправ). Максимальний бал – 1.

Під час оцінювання рівня виконання письмових завдань враховуються два параметри: 1) обсяг виконаних завдань; 2) якість їх виконання.

- 1 б. ставиться за умови якісного виконання всіх завдань;

- 0,75 б. ставиться за умови якісного виконання 75 % завдань;

- 0,5 б. ставиться за умови якісного виконання 50% завдань.

Контрольна робота як узагальнення вивченого матеріалу – **7 балів** (тестові завдання).

Самостійна робота (виконання письмових завдань у вигляді мініпроектів). **Критерії оцінювання мініпроекту (6 балів):**

1. Відповідність темі та меті проекту – до 1 бала. Проект повністю відповідає заявленій темі, чітко простежується мета роботи та її зв'язок із дисципліною «Українська мова та культура мовлення».

2. Змістова повнота та логіка викладу – до 2 балів. Матеріал подано структуровано, логічно та послідовно; продемонстровано розуміння мовних явищ, коректне використання термінології, уміння аналізувати й узагальнювати інформацію.

3. Мовна правильність і культура мовлення – до 2 балів. Дотримано норм сучасної української літературної мови (орфоепічних, лексичних, граматичних, стилістичних); мовлення точне, доречне, комунікативно виправдане.

4. Оформлення та презентація результатів – до 1 бала. Проект оформлено охайно та зрозуміло; матеріал подано доступно, використано відповідні візуальні або цифрові засоби (за потреби), дотримано академічної доброчесності.

Шкала переведення в оцінку

6 балів – проект виконано на високому рівні, усі критерії реалізовано повною мірою.

4–5 балів – загалом якісна робота з незначними недоліками у змісті або мовному оформленні.

2–3 бали – проект має суттєві змістові або мовні недопрацювання, тема розкрита частково.

0–1 бал – робота не відповідає вимогам або виконана формально

Екзамен – 40 балів.

Політика курсу

Курс структурується з лекційної та практичної частини. Лекційна частина курсу попередньо оприлюднюється, до неї є

	<p>цілодобовий доступ у гугл-класі. Здобувачі освіти опрацьовують кожную лекцію перед самим заняттям, можуть її конспектувати чи роздруковувати (це право студента), а на самому лекційному занятті відбувається обговорення найскладніших моментів теми, демонструється застосування знань на практиці, даються відповіді на незрозумілі питання. Лекційні заняття проводяться у форматі наукових дискусій.</p> <p>Для практичних занять розроблено систему вправ і завдань, які спрямовані на формування закладених у ОПП компетентностей та ПРН.</p> <p>На першому практичному/лекційному занятті здобувачі освіти ознайомлюються з Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральнорукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка та суворо й неухильно його дотримуються впродовж вивчення курсу.</p> <p>Усі письмові та творчі роботи й презентації мають бути виконані власноруч, без найменшого відсотка плагіату. Вони перевіряються на загальнодоступних антиплагіатних програмах. І в разі виявлення списаного тексту студенту виставляється за все заняття нуль балів з обов'язковим перескладанням всієї теми.</p> <p>Списування на екзамені недопустиме. У разі виявлення такого факту студент відразу направляється на перескладання іспиту й не може претендувати на високий чи добрий рівень подальшого оцінювання.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Академічний тлумачний словник. URL: http://sum.in.ua/ 2. Лінгвістичний портал «Мова.info». URL: http://www.mova.info/ 3. Онлайн-бібліотека словників української мови «Горох»: URL: https://goroh.pp.ua/ 4. Офіційний сайт української мови. URL: http://ukrainskamova.com/ 5. Сайт «Словотвір». URL: https://slovotvir.org.ua/ 6. Сайт українських словників «Словопедія». URL: http://slovopedia.org.ua/ 7. Словник української мови в 20 томах. URL: https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0 8. Словники України онлайн. URL: https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/ 9. Сторінка «Є-Мова». URL: https://www.facebook.com/emovaua/ 10. Сторінка «Слова, що нас збагачують». URL: https://www.facebook.com/Pravdyvo/ 11. Тренажер із правопису української мови. URL: https://webpen.com.ua/
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Лекційна аудиторія 412 з мультимедійним проектором, ноутбуком та підключенням до мережі Інтернет.</p> <p>Навчально-методичний посібник «Українська мова і культура мовлення»</p> <p>Силабус</p> <p>Робоча програма</p>

